

Bruselj, 16. december 2024
(OR. en)

16902/24

DEVGEN 207
FIN 1129
COAFR 444
MAMA 253
ACP 135
RELEX 1605
MIGR 463
NDICI 27

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Datum:	16. december 2024
Prejemnik:	delegacije
Št. predh. dok.:	16344/24
Zadeva:	Posebno poročilo Evropskega računskega sodišča št. 17/2024 z naslovom „Nujni skrbniški sklad Evropske unije za Afriko – Podpora kljub novim pristopom še vedno ni osredotočena“ – sklepi Sveta (16. december 2024)

V prilogi vam pošiljamo Sklepe Sveta o Posebnem poročilu Evropskega računskega sodišča št. 17/2024 z naslovom „Nujni skrbniški sklad Evropske unije za Afriko – Podpora kljub novim pristopom še vedno ni osredotočena“, ki jih je Svet odobril na 4070. seji 16. decembra 2024.

Sklepi Sveta o Posebnem poročilu Evropskega računskega sodišča št. 17/2024 z naslovom „Nujni skrbniški sklad Evropske unije za Afriko – Podpora kljub novim pristopom še vedno ni osredotočena“

1. EU je ob priznavanju medsebojnih povezav med migracijami in razvojem leta 2015 vzpostavila nujni skrbniški sklad Evropske unije za stabilnost in odpravljanje temeljnih vzrokov za nedovoljene migracije in razseljevanje v Afriki, tj. zunanjo pomoč, ki spodbuja stabilnost, podpira partnerske države pri učinkovitejšem upravljanju migracij in prisilnega razseljevanja v smeri trajnostnega razvoja ter se osredotoča na preprečevanje nedovoljenih migracij, tihotapljenja migrantov in trgovine z ljudmi ter boj proti njim. Po zgodnji prvi reviziji (Posebno poročilo št. 32/2018) je Evropsko računsko sodišče izvedlo drugo revizijo, v okviru katere je ocenilo: 1) ali je Komisija izvedla štiri priporočila iz poročila iz leta 2018 2) ali je Komisija pri zagotavljanju podpore ustrezno upoštevala človekove pravice in 3) ali so se rezultati skrbniškega sklada EU za Afriko učinkovito spremljali, ali se je o njih natančno poročalo in ali so bili trajnostni.
2. Svet pozdravlja Posebno poročilo Evropskega računskega sodišča št. 17/2024 o nujnem skrbniškem skladu EU za stabilnost in odpravljanje temeljnih vzrokov za nedovoljene migracije in razseljevanje v Afriki (v nadaljnjem besedilu: skrbniški sklad EU za Afriko), v katerem je preučeno, ali je podpora iz skrbniškega sklada EU za Afriko osredotočena na doseganje ciljev odpravljanja temeljnih vzrokov nestabilnosti, nedovoljenih migracij in prisilnega razseljevanja v Afriki, ob ustreznem upoštevanju človekovih pravic. Svet se je podrobno seznanil z zaključki in priporočili iz navedenega poročila. Poleg tega je seznanjen z izčrpnimi odgovori Komisije, priloženimi posebnemu poročilu, in pozdravlja dejstvo, da je Komisija sprejela vsa priporočila iz navedenega poročila.

3. Svet poudarja, da je bil skrbniški sklad EU za Afriko vzpostavljen za spodbujanje stabilnosti in prispevanje k boljšemu upravljanju migracij ter podpiranje boljšega splošnega upravljanja migracij prek odpravljanja temeljnih vzrokov destabilizacije, prisilnega razseljevanja in nedovoljenih migracij, zlasti s spodbujanjem odpornosti, gospodarskih priložnosti, enakih možnosti, varnosti in razvoja ter obravnavanjem kršitev človekovih pravic. Skrbniški sklad EU za Afriko, ki je bil potrjen novembra 2015 na vrhu o migracijah v Valletti, podpira 27 držav v treh regijah, tj. Sahelu in Čadskem jezeru, Afriškem rogu ter severni Afriki.
4. Svet pozdravlja sedanja prizadevanja za preprečevanje nedovoljenih migracij, tudi s celovitimi in strateškimi partnerstvi v dialogu z izvornimi in tranzitnimi državami v Afriki. Čeprav razvojno sodelovanje že prispeva k odpravljanju temeljnih vzrokov migracij, je Svet zaskrbljen, da je Računsko sodišče ugotovilo, da podpora iz skrbniškega sklada EU za Afriko še vedno ni dovolj osredotočena, saj se z njo obravnava preširok krog razvojnih, humanitarnih in varnostnih ukrepov, ki izpolnjujejo posebne potrebe, in da zagotovljena podpora ni vedno popolnoma skladna z lokalnimi razmerami.
5. Svet nadalje priznava, da je skrbniški sklad EU za Afriko sicer omogočal hitrejše odločanje o financiranju, vendar je bilo sklepanje pogodb počasnejše, a še vedno v razumnem časovnem okviru. Poleg tega obstajajo tudi slabosti glede točnosti in trajnosti sporočenih rezultatov, tveganja za človekove pravice pa niso bila celovito obravnavana.
6. Svet pozdravlja ugotovitev Računskega sodišča, da je skrbniški sklad EU za Afriko razvil nov pristop za zbiranje informacij o temeljnih vzrokih nestabilnosti, nedovoljenih migracij in prisilnega razseljevanja. Sodišče je na splošno ugotovilo, da so projekti skrbniškega sklada EU poročali o doseganju številnih načrtovanih izločkov in so kljub nestabilnim in krhkim razmeram, v katerih delujejo, delno dosegli svoje cilje.

7. Posebno poročilo Evropskega računskega sodišča vsebuje pomembna opažanja o prednostih in slabostih skrbniškega sklada EU za Afriko ter dragocena priporočila ne le za prihodnje instrumente in procese, temveč tudi za trenutno veljavne instrumente, kot je Instrument za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje – Globalna Evropa (NDICI-GE). Zato bi morala Komisija: izboljšati prednostno razvrščanje; upoštevati pridobljene izkušnje; zagotoviti smiselno primerjavo najboljših praks; okrepiti zmogljivosti za prepoznavanje, nadaljnje ukrepanje in zmanjševanje tveganja za človekove pravice ter izboljšati natančnost pri poročanju o dosežkih. Svet poziva Komisijo, naj vsa priporočila upošteva pri prihodnjem načrtovanju programov.
8. Svet ob upoštevanju priporočil Evropskega računskega sodišča poziva Komisijo, naj oblikuje trajnostne pristope za večjo skladnost med razvojno in migracijsko politiko, vključno s trajnostnim odpravljanjem temeljnih vzrokov nedovoljenih migracij. Podpreti bi bilo treba tehnično in poklicno izobraževanje ter usposabljanje, s posebnim poudarkom na krepitvi vloge žensk kot nosilk sprememb za trajnostni razvoj. Evropska unija bo z izvornimi in tranzitnimi državami še naprej sodelovala na vzajemno koristen način, z vzpostavljanjem celovitih partnerstev. Pri teh partnerstvih bi se bilo treba ob polnem spoštovanju mednarodnega prava o človekovih pravicah med drugim osredotočiti na podporo migrantom, beguncem in gostiteljskim skupnostim v izvornih regijah. Varne in zakonite poti, skladne z nacionalnimi pristojnostmi, so ključnega pomena za dovoljene in urejene migracije.

Priporočilo 1: povečati usmerjenost v geografska območja in upravičence na podlagi dejstev

9. Svet priznava izzive, s katerimi se skrbniški sklad EU za Afriko sooča pri razvoju novega pristopa za zbiranje informacij o temeljnih vzrokih nestabilnosti, nedovoljenih migracij in razseljevanja, prepoznavanju tveganj za človekove pravice v nestabilnem okolju in poročanju o skupnih dosežkih ukrepov sklada. Hkrati je trdno prepričan, da je potreben zanesljiv sistem kazalnikov za prednostno razvrščanje potreb, ustreznih upravičencev in geografskih območij ter osredotočenost nanje, pri čemer je treba upoštevati prednostne naloge partnerskih držav in strateške smernice Sveta. Svet pozdravlja dejstvo, da je Komisija sprejela ustrezna priporočila Evropskega računskega sodišča in bo v fazi načrtovanja programov in oblikovanja izboljšala ponudbe usposabljanja v zvezi z migracijami za ustrezne službe, vključno z delegacijami EU.
10. Svet poziva Komisijo, naj okrepi usmerjanje financiranja, dodeljenega migracijskim vprašanjem, z uporabo jasnih meril in natančnih kazalnikov, da se zagotovi ustrezno in učinkovito dodeljevanje sredstev, namenjenih posebej opredeljenim migracijskim izzivom, na podlagi dejstev.
11. Svet opozarja na čezmejno razsežnost migracij in poziva k celovitim pristopom vzdolž migracijskih poti ter k okrepljenemu sodelovanju z izvornimi, tranzitnimi in namembnimi državami na vseh ravneh prek vzajemno koristnih celovitih partnerstev.
12. Svet poziva Komisijo, naj zagotovi skladnost med razvojno in migracijsko politiko. Svet opozarja na prožen spodbujevalni pristop, predviden v uredbi o NDICI-GE, in poziva Komisijo, naj v celoti izkoristi prožnost, ki jo zagotavlja, in nadaljuje obsežne dialoge o migracijah s tretjimi državami.

Priporočilo 2: vključiti dokumente skrbniškega sklada EU za Afriko v centralni repozitorij za pomoč pri oblikovanju prihodnjih ukrepov in razširiti razdelek o pridobljenih spoznanjih v dokumentih o ukrepih

13. Svet poziva Komisijo, naj spoznanja, pridobljena pri projektih skrbniškega sklada EU, uporabi pri sedanjih in prihodnjih ukrepih na področju migracij in razvoja, ki jih financira EU, ter jih upošteva v razdelku o pridobljenih spoznanjih v dokumentih o ukrepih v skladu s priporočili Evropskega računskega sodišča.
14. Svet poziva Komisijo, naj za okrepitev osredotočenosti prihodnjih ukrepov uporabi raziskave in poročila na podlagi dejstev, zlasti o migracijah.

Priporočilo 3: okrepiti prepoznavanje tveganj za človekove pravice in sprejeti ukrepe za njihovo zmanjšanje

15. Svet je zaskrbljen zaradi ugotovitev Evropskega računskega sodišča, da kljub inovativnemu pristopu k prepoznavanju tveganj za človekove pravice v težkih razmerah ocena morebitnih tveganj za človekove pravice ni bila celovita in da ni bil vzpostavljen uradni postopek za sistematično nadaljnje ukrepanje v zvezi z domnevnimi kršitvami človekovih pravic v okviru projektov skrbniškega sklada EU.
16. Svet poudarja pomen načela neškodovanja in se strinja, da so v prihodnjih razvojnih ukrepih potrebne izboljšave. Komisijo poziva, naj okrepi in uradno dokumentira poročanje, spremljanje in ustrezno nadaljnje ukrepanje v zvezi z domnevnimi kršitvami človekovih pravic v okviru projektov, ki jih financira EU, ter jih uporabi za tekoče in prihodnje ukrepe na področju migracij, ki jih financira EU. Poziva jo tudi, naj še naprej razvija ta prizadevanja in oblikuje zanesljiv postopek za nadaljnje ukrepe.

Priporočilo 4: izboljšati natančnost pri poročanju o dosežkih

17. Svet poudarja pomen harmonizirane metodologije v ustreznih generalnih direktoratih in službah Komisije ter natančnega poročanja o izvajanju projektov, hkrati pa priznava težave s področja varnosti in dostopa, ki bi lahko ovirale postopke spremljanja na kraju samem.

18. Opozarja tudi na pomen natančnih poročil o uradni razvojni pomoči in poziva Komisijo, naj pregleda upravičenost projektov skrbniškega sklada EU do uradne razvojne pomoči, čim prej opredeli tiste projekte, pri katerih obstaja tveganje, da so bili nepravilno ocenjeni kot v celoti upravičeni do uradne razvojne pomoči, in po potrebi popravi poročila Odboru OECD za razvojno pomoč.
 19. Svet se strinja s priporočilom Evropskega računskega sodišča glede potrebe po boljši izmenjavi informacij med partnerji izvajalci in Komisijo ter izboljšanja kakovosti skupnih kazalnikov in sporočanja podatkov, povezanih z njihovim izvajanjem. Svet poziva Komisijo, naj v mejah veljavnega pravnega okvira in pogodbenih določb zagotovi več informacij o osnovnih podatkih, ki se uporabljajo za kazalnike izvajalcev projektov. Svet poudarja, da bi morali biti podatki v zvezi s tem stalno na voljo državam članicam, podatki o specifičnih podrobnostih pa, kadar se to zahteva v skladu z veljavnimi pravili in predpisi.
-